

Associacions col·laboradores

Tots els dies 9

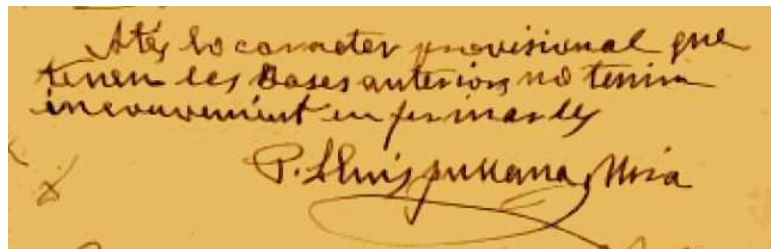
13 de desembre de 2015
(Jardins del Real -Vivers-, Monument a Fullana)

Compendi de la Gramàtica Valenciana, 1922

Monument a Fullana en els Jardins del Real, obra de l'escultor Rafael Orellano, sufragat pel GAV (1978)

Firma del Pare Lluís Fullana i Mira en el document de les Bases Ortogràfiques de 1932: "Atés lo caracter provisional"

Lluís Fullana i Mira

(O. F. M)

(Benimarfull, 1871 – Madrid, 1948)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

LLUÍS FULLANA I MIRA (O. F. M.)

(Benimarfull, 1871 – Madrid, 1948)

Lluís Fullana i Mira naixque en la localitat de Benimarfull, en el Comtat de Cocentaina, actual comarca de l'Alcoya, el 5 de gener de 1871. Pronte s'encarrilaria pel camí de l'estudi de mans dels franciscans que tenien convent en Cocentaina. Allí rebe formació de llatí i la preparació per a ingressar en el Colege serafic de Benissa, en mires a professar com a flare de l'orde franciscana, ingressant als 17 anys; es en este centre a on es formaria en humanitats.

Professà en l'Orde dels Flares Menors Franciscans en el convent que estos tenien en Ontinyent, des d'a on es traslladaria al de Cocentaina per a prosseguir estudis de Filosofia. Els cursos de Teologia els realisà en Ontinyent i Benigànim, fins a que s'ordenà com a sacerdot en 1896, quan tenia 25 anys. En l'eixerci del seu ministeri, formà part de la "Casa de la Reina", sent el confessor personal de la reina Maria Cristina, i conseller del Cardenal Gregorio Aguirre García, llegat papal en el Congrés Eucaristic celebrat en Madrid el 5 de juny de 1911. Tambe fon un dels acompanyats del Princip de Saboya en un dels seus viages a París.

Fundà el convent franciscà de Sant Llorenç en Valencia ciutat (1908), i fon el superior de la seua comunitat. Arribà a ostentar, durant un llarc periodo de temps – fon reelegit en quatre ocasions-, el carrec de Ministre Provincial dels franciscans de la Provincia franciscana de Valencia.

Vinculat al colege de "La Concepcio" d'Ontinyent, regentat per la seua orde i inaugurat en octubre de 1894, eixerci de professor de frances. Era coneixedor dels idiomes llatí, grec, hebreu, frances, italia, angles i alema, a mes de la seua llengua materna, el valencià, i del castella. Estos coneiximents llingüístics serien fonamentals per a la magna obra que desenrollaria en posterioritat respecte de la llengua valenciana, la qual considerà havia de formar part del proces educatiu, com aixina deixà constància en la conferència que pronuncià en la Diputacio de Valencia en 1918 i que titulà "La cooficialitat de la Llengua Valenciana".

Els seus coneiximents llingüístics sobre els dialectes del Rif, motivà que fora requerit pel Ministeri d'Assunts Exteriors com a interpret en motiu de la visita a Espanya del Gran Visir del Protectorat Espanyol de Marroc. Ell fon l'elegit en la junta odinaria de la Real Academia Espanyola, el 10 de març de 1927, per a convertir-se en academic de la dita institucio en representacio de la llengua valenciana. En aço es donava compliment al Real Decret de 26 de novembre de 1926, que ordenava l'ampliacio del numero d'academics i la representacio de les atres llengües de l'Estat en la RAE. Prengue possessio el 11 de novembre de 1928; el seu discurs d'ingres duya per titol "Evolución del verbo en la lengua valenciana". Tambe fon ell el professor elegit per a regentar la catedra d'este idioma en l'Universitat de Valencia, creada a proposta del Centre de Cultura Valenciana, inaugurant-se les classes el 29 de gener de 1918.

En 1914 rebia l'encarrec de Lo Rat Penat, presidit llavors pel Baro d'Alcalali, Josep Ruiz de Lihory, d'elaborar una ortografia per a la llengua valenciana. Despuix de diverses sessions obertes (sis assamblees), en les que participaren socis, escriptors i

erudits, i en les que se discuti sobre diferents propostes fins que s'arribà a un acort, se presentà un projecte de normativa ortografica valenciana; normes que eren ratificades el mateix any i que es publicaren en el *Diario de Valencia*.

La labor llingüística del pare Fullana es incommensurable, com ho fon la dedicacio a l'orde franciscana i a la realisacio de molts diversos treballs d'investigacio. Son mes de 30 els treballs de temàtica filologica, entre els que es troben edicions, articuls, conferencies, comunicacions..., ademes de la gran aportacio de mes de 20.000 cedula de lexic valencià que arplegà de primera ma per les diferents comarques de la geografia valenciana, i que cedi per al diccionari que Mossen Alcover, projecte que este eclesiastic i llingüiste havia gestat en Mallorca en 1900, i que començaria a publicar en fasciculs baix el titol de *Diccionari Català-Valencià-Balear* en 1926.

Fullana, a pesar de que alguns ara, volent desmereixer-lo, el cataloguen d'autodidacta –¿qui no era autodidacta en estes materies en eixos temps?– feu mes per la llengua valenciana, la seua codificacio, la seua normativisacio i normalisacio que faran molts dels qui s'autocataloguen de "científics" perque s'han tret un titol de filologia. Les seues obres: Ortografia, Gramatica, Flexio verbal, Vocabulari..., foren i son pilars basics per als qui, com ell, rebugen les ingerencies i les imposicions foranes respecte de l'idioma valencià.

Firmà les Bases Ortografiques de 1932 (conegudes tambe per Normes de Castello) pressionat i en falta de convenciment, puix si be en els seus primers treballs llingüístics mantingue una postura unitarista de les llengües valenciana i catalana, pronte vira en dita concepcio recolzat pels seus profunds estudis, que li descobrien mes i mes sobre la singularitat de la llengua valenciana, mentres es posaven cada vegada mes al descobert les ansies absorcionistes dels catalans, que mai amagaren els seu afany assimiliste i impositiu, gens respectuos en lo que alguns consideraven varietats d'una mateixa llengua. La firma que estampà en les resenyades Bases la feu en l'anotacio, que considerava adequada ad aquell document: "Atés lo caracter provisional...". La seua disconformitat es traduí en la publicacio en 1933 de la segona edicio de la seua *Ortografia valenciana*, i en que a poc a poc anara apartant-se de l'ambient enrarit i de despreci a la singularitat de la llengua valenciana que anava prenint cos en algunes entitats, per a acabar anant-se'n a Madrid i no produir ni un treball mes sobre l'idioma nostre.

Gojà d'un ample reconeiximent en vida, fon, ademes d'Academic de la RAE, Soci de Merit de lo Rat Penat, Director Honorari del Centre de Cultura Valenciana, congressiste del I Congrés de Llengua Catalana, regent de la primera Catedra de Llengua Valenciana en l'Universitat, Academic de Numero de l'Academia de la Llengua Catalana, Fill Adoptiu de Cocentaina, Fill Predilecte de Benimarfull..., i contà en l'amistat i el respecte d'ilustres valencianistes; d'entre molts atres, en la del procer castellonenc Gaeta Huguet Breva, a qui l'uni una gran amistat, la de Felip Mateu i Llopis, en qui causà una gran admiracio la seua labor docent, o en la del mateix Teodor Llorente Falcó, que li encarregà l'elaboracio d'una gramatica per a la llengua valenciana, pensant que era l'unic capacitat per a dur avant esta labor.

El dia 21 de juny de 1948, a l'edat de 77 anys, moria en Madrid.